

KÄSKKIRI

28.09.15 nr 15-0304

Toetuse andmise tingimused innovatsiooni hankimist toetavate tegevuste arendamiseks

Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõike 1 alusel kehtestan toetuse andmise tingimused innovatsiooni hankimist toetavate tegevuste arendamiseks.

1. TOETUSE ANDMISE TINGIMUSTE KIRJELDUS

1.1. Seos „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ rakenduskavaga

1.1.1. Prioriteetne suund

Kasvuvõimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus.

1.1.2. Prioriteetse suuna eesmärk

Teadus-, arendustegevuse ja innovatsiooni (edaspidi *TAI*) süsteem toetab majandusstruktuuri muutumist teadmistemahukamaks ja sotsiaalsete väljakutsete lahendamist.

Toetuse andmise tingimused (edaspidi *toetusskeem*) panustavad rakenduskava tulemusnäitajatesse. Käesolev toetusskeem loob eeltingimused meetme näitajate saavutamiseks. Otseselt panustavad näitajate saavutamisse käesoleva toetusskeemiga seotud ettevõtlusministri kehtestatava määrusega reguleeritavad toetuse andmise tingimused „Innovatsiooni edendavate avaliku sektori hangete toetamine“.

1.1.3. Meetme nimetus

TAI süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (IKT+tervis+ressursid) arendamiseks.

1.1.4. Meetme eesmärk

Meetme tulemusel on suurenenud avaliku sektori roll uuenduslike lahenduste hankijana, ettevõtjate roll aktiivse innovatsioonipartnerina ning näidisprojektide elluviijana. Avaliku sektori vastava rolli suurenemise kaudu on edendatud uudsete toodete ja teenuste turgu.

Lisaks on paranenud ettevõtjate oskused ja pädevused osaleda uudsete lahenduste pakkujana.

1.1.5. Meetme tegevus

Toetuskeemist toetatakse meetme tegevust: „nõudluspoole poliitika (riik innovaatiliste lahenduste tellijana)“.

1.1.6. Meetme tegevuse tulemus

Innovaatiliste toodete, teenuste ja lahenduste hankimist toetavad tegevused on loodud ja juurutatud. Toetuskeemi sihtrühmale on välja töötatud ja osutatud teenuseid, mis aitavad senisest enam kasutada avaliku sektori hankeid (edaspidi ka *hange*) innovaatiliste lahenduste tellimiseks ja pakkumiseks. Hankeid korraldavaid ja hankepoliitikat teostavaid isikuid on vajaduspõhiselt nõustatud ja koolitatud, nende töö toetamiseks on loodud praktilisi juhiseid. Avaliku ja erasektori vahelise koostöö stimuleerimiseks on välja arendatud toetavad tegevused, mille jätkusuutlikkus töötatakse välja tegevuste käigus. Tõusnud on sihtrühma ja laiema üldsuse teadlikkus innovatsiooni toetavatest avaliku sektori hangetest ning paranenud sihtrühma pädevus ja oskused hankeprotsessis osalemiseks.

1.1.7. Toetuskeemi kohaldumisala

Toetust ei anta:

1.1.7.1. Euroopa parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289–302) artikli 3 lõikes 3 ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähesel tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1-8) (edaspidi *VTA määrus*) (EL) nr 1407/2013 artikli 1 lõikes 1 toodud tingimustel välistatud ettevõtjatele ja tegevustele;

1.1.7.2. Euroopa parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) nr 1301/2013 artikli 3 lõike 3 punkti d kohaselt raskustes olevale ettevõtjale Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014, ELi aluslepingute artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks, (ELT 187, 26.06.2014, lk 1-78) artikli 2 punkti 18 tähenduses;

1.1.7.3. hasartmänguvaldkonnas tegutsevale ettevõtjale.

1.2. Toetuskeemi eesmärk

Toetuskeemi eesmärk on luua sihtrühma teadlikkuse tõstmise ning pädevuste ja oskuste arendamise kaudu eeltingimused uudsete lahenduste hankimiseks ja pakkumiseks, et tekitada ja arendada innovaatiliste toodete ja teenuste turgu. Selleks on eesmärk suurendada avaliku sektori hanke korraldaja võimekust ja valmisolekut käituda uudsete lahenduste tellijana ning potentsiaalsete pakkujate võimekust teha hankeprotsessis hankijatega koostööd ning valmisolekut arendada ja pakkuda uudseid lahendusi.

1.3. Mõisted

- 1.3.1. Avaliku sektori hange** – asjade ostmine, teenuste tellimine, ideekonkursside korraldamine, ehitustööde tellimine ja ehitustööde ning teenuste kontsessioonide andmine hankija poolt, samuti ehitustööde tellimine ehitustöö kontsessioonääri poolt, sealhulgas riigihangete seaduse § 14 lõike 1 punktis 11 sätestatud erandi alusel hanke korraldamine ning riigihangete seaduse aluseks olevate riigihanke direktiivide ja riigihangete seaduse reguleerimisalast välja jäävad hanked, mille puhul hankija on avaliku sektori hankija;
- 1.3.2. Innovatsioon** – uue või märkimisväärselt täiustatud toote, teenuse või protsessi väljatöötamine ja/või kasutusele võtmine;
- 1.3.3. Innovatsiooni toetav avaliku sektori hange** – hanke alusel loodavate innovaatiliste lahenduste soetamine;
- 1.3.4. Avaliku sektori hankija** – riik või riigiasutus, kohaliku omavalitsuse üksus, asutus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühendus, avalik-õiguslik juriidiline isik või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus, sihtasutus, mis vastab riigihangete seaduse § 10 lõike 1 punkti 4 tingimustele, mittetulundusühing, mis vastab riigihangete seaduse § 10 lõike 1 punkti 5 tingimustele, muu eraõiguslik juriidiline isik, mis vastab riigihangete seaduse § 10 lõike 2 tingimustele ning isik, mis vastab riigihangete seaduse § 10 lõike 3 tingimustele.
- 1.3.5. Turudialoog** – dialoog hankija ja potentsiaalsete pakkujate ning vajadusel ekspertide vahel eesmärgiga saada turult informatsiooni ja tagasisidet hangitava lahenduse olemasolu, teostatavuse ja võimalike kulude kohta.
- 1.3.6. Avaliku sektori hanke protsess** – avaliku sektori hanke korraldamise tervikprotsess, mis sisaldab nii hankeid ettevalmistavaid tegevusi kui ka hanke läbiviimist.

1.4. Toetuskeemi elluviimise tulemus

Toetuskeemi elluviimise tulemusel on tõusnud avaliku sektori hanke protsessis osalejate teadlikkus ja pädevus uudsete lahenduste hankimise ja pakkumise võimalustest. Avaliku sektori hankijad (edaspidi ka *hankijad*) on omandanud nii strateegilisi võimekusi kui ka praktilisi oskusi planeerida ja juhtida hankemenetlusele eelnevat etappi ning hankemenetluse erinevaid etappe. Paranenud on hankeprotsessis osalejate koostööoskused, sealhulgas vajadus, võimekus ja oskus pidada temaatilisi turudialooge.

1.5. Toetuskeemi vajalikkus

Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020¹ näeb ette, et innovaatiliste toodete ja teenuste turu loomiseks ja arendamiseks on vaja suurendada avaliku sektori valmisolekut (käesolevas käskkirjas on riigi roll laiendatud tervele avalikule sektorile) ja võimekust käituda innovaatiliste lahenduste tellijana avaliku sektori hangete kaudu, sest hanked kätkevad endas

¹ <http://kasvustrateegia.mkm.ee/>

innovatsioonipoliitika ühe strateegilise instrumendina Eestis seni veel kasutamata potentsiaali. Vajadusele seda potentsiaali rakendada on muu hulgas viidanud ka näiteks Riigikontroll². OECD on riigihankeid innovatsiooni vedurina käsitlenud mitmetes raportites³ ning Euroopa Komisjon on koostanud mudeli innovatsiooni ning teadus- ja arendustegevuse hankimiseks⁴. Hiljutine OECD raport toob välja, et vaid kaks OECD liikmesriiki – Eesti ja Slovakkia – ei ole välja töötanud vastavat poliitikat avaliku sektori hangete strateegilistel eesmärkidel (ettevõtluse, innovatsiooni, keskkonnasäästlikkuse vms) kasutamiseks⁵.

Avaliku sektori hangete osakaal Euroopa Liidu kogu sisetarbimises on hinnanguliselt 19%. Eestiski tarbib avalik sektor märkimisväärses mahus tooteid ja teenuseid, vastav näitaja on ligikaudu 12% (2012. aastal korraldati Eestis kokku 9023 riigihanget 2106 miljoni euro eest). Avalikul sektoril on seega turu mõjutamiseks arvestatav ostujõud, mille sihipärase haldamisega on võimalik ergutada turul innovatsiooni, suunata ettevõtjaid arendustegevustele ning saada vajadustele paremini vastavaid teenuseid ja tooteid. Olemasoleva potentsiaali realiseerimise ehk avaliku sektori hangete ostujõu efektiivsema kasutuse oluline võtmetegur on nn targa tellija olemasolu, kes oskab kirjeldada hankevajadusi probleemipõhiselt, on teadlik turul pakutavatest lahendustest ning turuosaliste arendusvõimekustest ning oskab täpsustada ja juhtida selliste lahenduste tellimiseks vajalikke protsesse läbi projekti kogu elutsükli.

Innovatsiooni toetavad hanked kuuluvad poliitikainstrumendina nõudluspoole innovatsioonipoliitika hulka. Sarnaselt nn pakkumispoole instrumentidega (otsetoetused, grandid), on nõudluspoole instrumentide eesmärk toetada ja arendada samuti ettevõtlust, kuid erinevalt pakkumispoolest lähenemisest tehakse seda kaude. See tähendab, et avalik sektor, mis on hangete kaudu turul samuti klient, ostab nn nõudliku kliendina tooteid, teenuseid ja lahendusi, mis eeldavad ettevõtjailt arendustegevusi. Sellise lähenemisega on avalik sektor samas uute või oluliselt uuendatud toodete, teenuste ja lahenduste esmane klient, andes ettevõtetele referentsi hanke tulemusel valminud toote, teenuse või lahenduse edasi müümiseks. Seega mõjutab edukas nõudluspoole innovatsioonipoliitika ettevõtlust mitmeti: pakkudes arendustegevuse toetust, esmase kliendi ja tööde valmides referentsi, mida kasutada turul edaspidi.

2012. aastal korraldatud uuring⁶ sedastas, et Eestis on innovaatiliste lahenduste hankimise osakaal ning hankijate ja pakujate teadlikkus ja pädevus innovaatiliste hangete valdkonnas madal. Seetõttu on koostatud käesolev toetuskeem eesmärgiga tõsta teadlikkust ning arendada pädevusi, et avaliku sektori hangetes olevat potentsiaali paremini kasutada.

Innovatsiooni edendavate avaliku sektori hangete korraldamine eeldab ennekõike targa tellija ehk hankepoliitikat planeeriva ning hankeid ettevalmistava ja korraldava personali koolitamist hangete korraldamise õigusalasest, intellektuaalomandi õiguse alases, valdkonnaspetsiifilistes

² Riigikontrolli audit „Innovatsiooni toetusmeetmete mõju ettevõtete konkurentsivõimele“ (2014)

³ Näiteks: „Progress Made in Implementing the OECD Recommendation on Enhancing Integrity in Public Procurement“, OECD, 2012

⁴ Euroopa Komisjoni teatis COM(2007) 799 final „Pre-commercial Procurement: Driving innovation to ensure sustainable high quality public services in Europe“

⁵ „Government at a glance 2015“, ptk 9. „Public procurement“, OECD

⁶ „Riigihanke valdkonna kaardistamine innovaatiliste ja keskkonnanahoidlike riigihangete ning ühishangete edendamiseks“ (august 2012), Tellija: Riigikantselei; Teostaja: TÜ sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskus RAKE.

(turu olukord, võimekused, tehnoloogilised võimalused jne), innovatsioonialastes, projektijuhtimise alastes jms küsimustes; ning koolitatud personali võrgustamist ja teadmuse levikut. Toetuskeemi tegevused panustavad hankeprotsessi eri etappidesse, kuid keskenduvad hanget ettevalmistavale etapile. Tegevused on suunatud hankeprotsessis osalevatele isikutele, sh potentsiaalsetele pakkujatele. Vajalik on koolitada ja nõustada lisaks hankijatele ka võimalikke pakkujaid ning stimuleerida osapoolte omavahelist koostööd hankeprotsessi eri etappides, kus see on vajalik ja võimalik.

Kirjeldatud tingimuste loomiseks ja juurutamiseks on välja töötatud käesolev toetuskeem, mis koosneb omavahel seotud eri tegevustest.

1.6. Toetuskeemi sihtrühm

1.6.1. Avalik sektor – avaliku sektori hankija esindajad, sealhulgas hankepoliitika teostajad ja hangete läbiviijad ning avalik-õiguslikest juriidilistest ja avaliku sektori asutustest isikutest potentsiaalsed pakkujad.

1.6.2. Ettevõtjad – eraõiguslikud juriidilised isikud ja füüsilisest isikust ettevõtjad.

2. TEGEVUSTE KIRJELDUS

Toetuskeemi raames viiakse ellu järgmisi tegevusi ja sealhulgas hangitakse tegevuste elluviimiseks vajalikke teenuseid:

2.1. Teadlikkuse tõstmine – kommunikatsiooni- ja teavitustegevuste korraldamine (näiteks esitlused, teabepäevad, konverentsid, trükised) eesmärgiga tõsta uudsete lahenduste hankimise teadlikkust sihtrühmas (hankijate ja potentsiaalsete pakkujate ehk ettevõtjate hulgas) ja tekitada üldist huvi innovatsiooni toetavate hangete poliitikasuuna vastu. Tegevused hõlmavad endas asjakohase info kogumist, toimetamist ja kättesaadavaks tegemist, infomaterjalide tootmist, uuendamist ja levitamist, parimate praktikate kogumist, uuringute, kaardistuste tegemist, tulemuste levitamist ja tunnustamist, edulugude tutvustamist ja õppetunde.

2.2. Teadmiste, oskuste ja pädevuste arendamine – vajaduspõhiste koolituste korraldamine sihtrühmale (hankijatele ja potentsiaalsetele pakkujatele ehk ettevõtjatele) uudsete lahenduste hankimise ja pakkumise võimalustest. Koolitusi korraldatakse sihtrühmale üldiselt ja sihtrühma eri osiste lõikes spetsiifiliselt vastavalt vajadustele. Tegevused hõlmavad ka sihtrühmale ligipääsu võimaldamist nõustamisteenustele.

2.3. Turudialoogide korraldamine – valdkonnaspetsiifiliste temaatiliste ühiste seminaride planeerimine ja korraldamine hankeprotsessis osalejatele (hankijatele ja potentsiaalsetele pakkujatele ehk ettevõtjatele) eesmärgiga stimuleerida turudialooge sihtrühma osapoolte, avaliku- ja erasektori vahel, kaasates protsessi vastavalt vajadusele eksperte.

3. MEETME TEGEVUSE VÄLJUND- JA TULEMUSNÄITAJAD

	Millise tegevusega on indikaator seotud?	Indikaator	Alg-tase	Siht-väärtus 2016	Siht-väärtus 2018	Siht-väärtus 2020	Siht-väärtus 2023	Selgitav teave
Väljund	3.1. Teadlikkuse tõstmine	Teenuste arv (teabepäevad, trükised, infomaterjalid, juhendid jms)	0	10	20	25	30	Tegevusi ei ole varem läbi viidud; andmeallikas: elluviija
	3.2. Teadmiste, oskuste ja pädevuste arendamine	Sihtrühma esindajate arv	0	200	700	1200	1200	Tegevusi ei ole varem läbi viidud; andmeallikas: elluviija
	3.3. Turudialoogide korraldamine	Korraldatud turudialoogide arv	0	10	20	30	30	Tegevusi ei ole varem läbi viidud; Andmeallikas: elluviija
Tulemus	3.1. Teadlikkuse tõstmine	Osalejate hinnang tegevustele	0	80% rahul	80% rahul	80% rahul	80% rahul	Andmeallikas: tegevuste korraldaja; tagasiside
	3.2. Teadmiste, oskuste ja pädevuste arendamine	Osalejate hinnang tegevustele	0	80% rahul	80% rahul	80% rahul	80% rahul	Andmeallikas: tegevuste korraldaja; tagasiside
	3.3. Turudialoogide korraldamine	Osalejate hinnang tegevustele	0	80% rahul	80% rahul	80% rahul	80% rahul	Andmeallikas: tegevuste korraldaja; tagasiside

4. TOETUSSKEEMI MÕJU LÄBIVATELE TEEMADELE

Horisontaalne teema	Mõju
Regionaalne areng	Otsene mõju puudub. Toetuskeemi tingimused ei sea regionaalsele arengule piiranguid, kuid selle võimaluste kasutamine sõltub sihtrühma (näiteks kohalike omavalitsuste hangete spetsialistide) aktiivsusest pakutavates tegevustes osaleda ja teenuseid tarbida.
Keskkonna- ja kliimapoliitika	Toetav mõju. Toetuskeemi tegevustel on keskkonna- ja kliimapoliitikaga seos nutika spetsialiseerumise kasvuala – ressursside efektiivne kasutamine – kaudu.
Infoühiskonna edendamine	Toetav mõju. Toetuskeemi tegevustel on infoühiskonna edendamisega seos nutika spetsialiseerumise kaudu. Toetuskeemi tegevused soosivad IKT nutikat kasutamist avalike teenuste osutamise korraldamiseks.
Ühtne riigivalitsemine	Toetav mõju. Toetuskeemi tegevused soosivad avaliku sektori asutuste vahelise koostöö parendamist (nt koostöö ministriumite ja nende allasutustega) ning dialoogi avaliku ja erasektori ning teiste asjassepuutuvate partnerite vahel. Toetuskeem panustab ka muutusi toetava arendus- ja koolitustegevuse kavandamisse, kuivõrd tegevuste eesmärk on selgitada innovatsiooni toetavate avaliku sektori hangete korraldamise võimalusi ja töötada välja toetavad materjalid.
Võrdsete võimaluste tagamine	Kaudne mõju. Info levitamisel toetuskeemi raames planeeritavatest tegevustest arvestatakse eri sihtrühmade eelistatavate ja enimkasutatavate infokanalitega. Toetuskeemi raamtingimused ei sea läbivale temale piiranguid ega kahjusta läbivat teemat, kuna kõigil (olenemata soost, vanusest, rahvusest, erivajaduste olemasolust) on võimalused meetme tegevustes osaleda, kui nad kuuluvad toetuskeemi sihtrühma.

5. SEOS PRIORITEETSE SUUNA TEISTE MEETMETE NING VALDKONDLIKE ARENGUKAVADEGA

5.1. Toetuskeemi seos sama suuna teiste meetmete tegevustega:

5.1.1 Toetuskeemi täiendab meetme tegevus „Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine“. Selle raames plaanitav ministriumite võimekuse suurendamine teadus- ja arendustegevuse tellimisel panustab ka innovatsiooni hankimise edendamisse, kuna mõlemad toetuskeemid on ennekõike nõudluspoole innovatsioonipoliitika instrumendid;

5.1.2. Toetuskeemil on puutumus meetme tegevusega „Riigi rahastatavad koostööstruktuurid (näiteks klastrite ja tehnoloogia arenduskeskustele)“. Tehnoloogia arenduskeskuste (edaspidi TAKide) toetuskeemi eesmärk on ettevõtjate teadus- ja

arendustegevuse, tehnoloogiaarenduse ja innovatsiooni tegevuste edendamine ja kättesaadavuse parandamine. Toetusskeemi raames rahastatavad TAKid on eraõiguslikud uurimisasutused, mis omavad vajaminevate teadmiste ja oskustega teadlastest ja insenertehnilistest töötajatest koosnevat personali ja kõrgetasemelist aparatuuri ning seadmeparki. TAKides arendatakse ettevõtjatele uute toodete ja tehnoloogiate väljatöötamiseks vajaminevaid tehnoloogiaid. Klustrite arendamise toetusskeem toetab eri suuruses ettevõtjate ning juba toimivate koosluste vahelise koostöö kasvu teadmismahukate tegevuste läbiviimiseks. Kui TAKide ja klustrite toetusskeemid loovad tingimused pakkumispoolsete võimekuste arendamiseks, siis käesolev toetusskeem täiendab tervikut, panustades nõudluspoolse potentsiaali arendamisse.

5.2. Seos sama suuna teiste meetmetega:

5.2.1. Seos meetmega nr 4.4. „Ettevõtja arenguplaani toetusmeede ettevõtete arendus- ja eksporditegevustele kaasaaitamiseks ja juhtimisvõimekuse tõstmiseks“. Nimetatud toetusskeem sisaldab ettevõtete arendustegevuste toetust ning innovatsiooni- ja arendusosaku toetusskeemi, mis panustavad erinevate ettevõtete teadus-, arendus- ja innovatsioonivõimekuse tõstmisse, mis täiendavad käesoleva toetusskeemi raames pakutavaid tegevusi kaudselt.

5.2.2 Seos meetmega 4.3. „Ettevõtete energia- ja ressursitõhusus“. Nimetatud toetusskeem ettevõtetele sisaldab investeeringutoetust ressursitõhusasse tehnoloogiasse ja vastavaid koolitusi, mis aitavad tõsta muu hulgas ettevõtete arendusvõimekust, mis kombineerituna käesoleva toetusskeemi tegevustega tõstab ettevõtete valmisolekut osaleda innovatsiooni toetavatel hangetel.

5.3. Seos valdkondlike arengukavadega:

5.3.1. Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ – toetusskeem toetab konkurentsivõime kava põhisuunda „Eelduste loomine erasektori teadus- ja arendustegevuse mahtude suurenemiseks ning innovatsiooni väljundite arvu ja kvaliteedi tõstmiseks“.

5.3.2. Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti“ – toetusskeem panustab nimetatud strateegia raames seatud eesmärgi suurendada avaliku sektori rolli ettevõtete poolsete uuenduste eestvedajana, s.o teadus- arendustegevuse ja innovatsiooni tellija ja algatajana.

5.3.3. „Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020“ – toetusskeem on otseselt seotud strateegia tegevusega, mille eesmärk on arendada nõudluspoole poliitikaid. Nõudluspoole innovatsioonipoliitikate kaudu on võimalik luua turgu innovaatilistele toodetele ja teenustele, suurendada riigi võimekust ja valmisolekut käituda uuenduslike lahenduste tellijana, tagada riigi võimekust käituda ettevõtjatele aktiivse innovatsioonipartnerina ja soodustada näidisprojektide elluviimist.

5.3.4. Teised riiklikud strateegiad ja arengukavad, mille eesmärkide täitmine eeldab, et vastavad avaliku sektori asutused on valmis ja võimelised tellima uuenduslikke lahendusi – näiteks infoühiskonna vallas (Eesti infoühiskonna arengukava 2020), transpordi vallas (Transpordi arengukava 2014–2020), tervise vallas (Eesti tervisesüsteemi teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2015–2020), kaitsetööstuses (Eesti

kaitsetööstuspoliitika aastateks 2013–2022), jäätmekorralduses (Riigi jäätmekava 2014–2020) jne.

6. TOETUSSKEEMI RAKENDAMINE

6.1. Tegevuste rakendusasutus ja -üksus

Vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS2014–2020*) § 12 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse 04.07.2014 korraldusega nr 297 kinnitatud „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirjale” on rakendusasutus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*) ja rakendusüksus Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*) ning rakendusüksus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium finantskorrektsiooni tegemise pädevusega.

6.2. Toetuskeemi elluviija

Tegevuste elluviija on Eesti Vabariigi poolt asutatud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS), mille eesmärk on edendada Eesti ettevõtluskeskkonna ja ettevõtjate konkurentsivõimet, suurendades sellega Eesti ühiskonna heaolu.

6.3. Toetuskeemi tegevuste abikõlblikkuse periood

6.3.1. Tegevuste ja kulude abikõlblikkuse perioodi algab 1. jaanuarist 2015. aastal ja tegevused peavad olema lõpetatud hiljemalt 31. oktoobril 2023. aastal.

6.3.2. Kulusid võib lugeda abikõlblikuks, kui need on tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil ning tasutud abikõlblikkuse perioodil või on tasutud 45 kalendripäeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse lõppu, kuid mitte hiljem kui 2023. aasta 31. detsembril.

6.4. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

6.4.1. Abikõlblikud on:

6.4.1.1. tegevuste elluviimise kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 2;

6.4.1.2. elluviija töötajate personalikulud vastavalt ühendmääruse §-le 3;

6.4.1.3. ühendmääruse § 9 lõikes 4 sätestatud elluviija kaudsed kulud 15% ühtse määra alusel, arvatatuna otsestest personalikuludest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320—469) artikli 68 lõike 1 punktile b;

6.4.1.4. koolituste, konverentside, seminaride, töötubade, ümarlaudade, infopäevade, avalike esinemiste, teavitustegevuse ja teadlikkuse tõstmisele suunatud ning veebi kaudu korraldatavate ürituste kulud, sealhulgas tulemuste levitamine ja analüüs;

6.4.1.5. esinejate ja moderaatorite tasud, osalejate transpordi, ürituse ruumide rendi, tehnika rendi ja toitlustuse kulud;

6.4.1.6. toetuskeemi eesmärkidega seotud hindamiste, uuringute, kaardistuste, analüüside, küsitluste ja ekspertiiside kulud sh sihtrühma vajaduste, võimaluste ja probleemide kaardistus, turuanalüüsid, turudialoogide planeerimise, ettevalmistamise ja läbiviimise kulud;

6.4.1.7. nõustamise ning ekspertide kaasamise kulud sh tellimine, teostamine ja tulemuste avalikustamine;

6.4.1.8. juhendite, publikatsioonide, jaotus- ja koolitusmaterjalide, tänukirjade, tunnistuste koostamise ja levitamise kulud;

6.4.1.9. rahvusvaheliste koostöövõrgustike, ümarlaudade ja teiste koostöövormidega seotud kulud, sh algatamine ja osalemine ning seotud tulemuste levitamine;

6.4.1.10. teavitus- ja koolituskeskkondade loomise, arendamise ja haldamise kulud;

6.4.1.11. suulise ja kirjaliku tõlketeenuse kulud;

6.4.1.12. reklaami- ja meediakulud;

6.4.1.13. kulud, mis on seotud struktuuritoetuse sümboolika kasutamisega vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. septembri 2014. a määrusele nr 146 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse andmisest avalikkuse teavitamise, toetusest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuded ja kord“;

6.4.1.14. abikõlblike kulude puhul erisoodustusena käsitletav kulu ja sellelt tasutav maks tulumaksuseaduse § 48 tähenduses;

6.4.1.15. vastuvõtukuluna käsitletav kulu ja sellelt tasutav maks tulumaksuseaduse § 49 tähenduses;

6.4.2. Kulude tekkimise aega ja tõendatust arvestatakse ühendmääruse § 2 lõigete 3 ja 4 alusel.

6.4.3. Lisaks ühendmääruse §-s 4 loetletud mitteabikõlblikele kuludele on mitteabikõlblikud järgmised kulud:

6.4.3.1. finants- ja pangakulud, sh intressikulud, finantstehingute tasud, pangakontode avamise ja haldamise kulud;

6.4.3.2. liiklusvahendi soetamise kulud;

6.4.3.3. kinnisasja soetamise kulud;

6.4.3.4. põhivara soetamise kulud;

6.4.3.5. muud tegevuste elluviimisega otseselt mitteseotud kulud;

6.4.3.6. väljaspool Euroopa Liitu toimuvate koolituste või muud Euroopa Liidu Sotsiaalfondi (edaspidi *ESF*) tüüpi kulud;

6.4.3.7. käibemaks, välja arvatud ühendmääruse § 4 punktis 11 toodud tingimustel.

6.4.4. ESF tüüpi kulude maht toetuskeemis ei tohi olla rohkem kui 70% kogu toetuskeemi eelarvest. Toetuskeemis on ESF laadseid tegevusi ette nähtud teadmiste, oskuste ja pädevuste arendamise tegevussuuna all. EAS peab ESF tüüpi kulude üle arvestust ning jälgib, et need toetuskeemi rakendamise lõppedes ei oleks ületanud toetuskeemis lubatud mahtu.

Rakendusasutus peab ESF tüüpi kulude üle arvestust prioriteetse suuna „Kasvuvõimeline ettevõtlik ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus“ tasandil ning jälgib, et ESF tüüpi kulude maht ei ületaks 10% prioriteetse suuna Euroopa Liidu osalusest.

6.5. Tegevuste eelarve

Käesoleva toetuskeemi eelarve on 2 005 500 eurot.

Tulemus	Väljund		Tegevused ja kulukohad		Abikõlblike kulude / tegevuste eelarve
1200 koolitatud, nõustatud sihtrühma esindajat, 30 teadlikkuse teenust ja 30 turudialoogi ning 80% osalejate positiivne hinnang tegevustele	1.1	30 teadlikkuse tõstmise teenust	1.1.1	Teadlikkuse tõstmine	550 000
			1.1.2	Otsene personalikulu	50 000
			1.1.3	Lähetused	11 000
	1.2	1200 sihtrühma esindajat	1.2.1	Teadmiste, oskuste ja pädevuste arendamine	950 000
			1.2.2	Otsene personalikulu	50 000
			1.2.3	Lähetused	11 000
	1.3	30 turudialoogi	1.3.1	Turudialoogide korraldamine	300 000
			1.3.2	Otsene personalikulu	50 000
			1.3.3	Lähetused	11 000
	Horisontaalne		Kaudsed kulud (ühtse määra alusel)		22 500
EELARVE KOKKU					2 005 500

6.5.1. Tegevusi rahastatakse Euroopa Liidu struktuuri- ja investeerimisfondide vahenditest Euroopa Regionaalarengu Fondist.

6.5.2. Toetuse määr kõigist abikõlblikest kuludest on 100%.

6.5.3. Käskkirja muutmata võib elluviija toetatavate tegevuste vahel tegevuste eelarveid muuta kuni 15% ulatuses toetuskeemi kogueelarvest, kooskõlastades muudatuse enne

kulutuste tegemist rakendusüksusega ning esitades kooskõlastatud eelarve rakendusasutusele teadmiseks

6.6. Elluviija õigused ja kohustused

6.6.1. Lisaks STS2014–2020 §-des 24 ja 26 sätestatud toetuse saaja kohustustele täidab elluviija järgmisi kohustusi:

- 6.6.1.1.** viib tegevused ellu korrektselt ning kasutab saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatud kulud peavad aitama kaasa toetusskeemi eesmärkide ja indikaatorite saavutamisele, olema tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud;
- 6.6.1.2.** vastutab toetusskeemi eesmärkide ja indikaatorite saavutamise eest;
- 6.6.1.3.** koostab ja esitab punktis 6.7. nõutud aruanded, esitab rakendusüksusele ja rakendusasutusele tähtaegselt nõutud informatsiooni ja dokumente;
- 6.6.1.4.** tagab kinnitatud eelarvest kinnipidamise;
- 6.6.1.5.** täidab teisi käesolevas käskkirjas sätestatud kohustusi.

6.6.2. Elluviijal on õigus:

- 6.6.2.1.** teha rakendusasutusele ettepanekuid toetusskeemi ja eelarvejaotuse muutmiseks;
- 6.6.2.2.** vajadusel kaasata eksperte või moodustada hindamiskomisjone.

6.7. Tegevuste elluviimise seire

6.7.1. Elluviija esitab rakendusüksusele tegevuste elluviimise kohta vahearuanne iga-aastaselt, 31. detsembri seisuga järgmise aasta 15. veebruariks. Rakendusüksus võib nõuda vahearuanne esitamist sagedamini, määrates aruandeperioodi kuupäeva ja aruande esitamise tähtaja. Kui tegevuste alguse ja esimese vahearuanne perioodi kuupäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtajaks.

6.7.2. Lõpparuanne esitatakse rakendusüksusele koos viimase maksetaotlusega.

6.7.3. Vahe- ja lõpparuande kinnitab rakendusüksus.

6.7.4. Elluviija esitab vahe- ja lõpparuanded rakendusasutusele teadmiseks samaaegselt nende esitamisega rakendusüksusele.

6.7.5. Tegevuste vahe- ja lõpparuandes peab olema kajastatud järgmine informatsioon:

- 6.7.5.1.** tegevuste aruandlusperiood;
- 6.7.5.2.** andmed tegevuste edenemise kohta, sh teostatud tegevused ja nende vastavus indikaatorite saavutustasemele;
- 6.7.5.3.** elluviija hinnang tegevuste tulemuslikkusele;
- 6.7.5.4.** muu toetuse elluviimisega seotud teave;
- 6.7.5.5.** elluviija kinnitus andmete õigsuse kohta ja allkiri.

6.8. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi

- 6.8.1.** Juhul, kui tegevuste elluviimisel antakse käesoleva käskkirja p. 1.6.2. nimetatud sihtrühmale riigiabi, on tegemist vähese tähtsusega abiga VTA määruse mõistes ning sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.
- 6.8.2.** Käesoleva käskkirja alusel antavat vähese tähtsusega abi võib vastavalt VTA määruse artikli 5 lõikele 1 kumuleerida:
- 6.8.2.1.** VTA määruse kohaselt ettevõtjale antud vähese tähtsusega abi koos toetuskeemist antava toetusega ja teiste, käesoleva käskkirja punktis 6.8.1. nimetatud, komisjoni määruste kohaselt antud vähese tähtsusega abiga ei tohi jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul ületada 200 000 eurot;
- 6.8.2.2.** kui ettevõtja on saanud vähese tähtsusega abi komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) alusel, ei tohi talle nimetatud määruse ja VTA määruse kohaselt jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antava vähese tähtsusega abi kogusumma koos käesoleva käskkirja raames antava toetusega ületada 500 000 eurot.
- 6.8.3.** Vähese tähtsusega abi antakse ja arvestust peetakse ettevõtja põhiselt, lähtudes VTA määruse artikli 2 lõikest 2.
- 6.8.4.** Maanteetranspordi valdkonnas rendi või tasu eest kaupu vedavate ettevõtjate puhul ei tohi ettevõtjale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul maanteevedudeks antud vähese tähtsusega abi ületada koos käesoleva toetuskeemi raames antava toetusega 100 000 eurot.
- 6.8.5.** Elluviija kontrollib vähese tähtsusega abi saajate vastavust VTA määruse nõuetele enne toetuse andmist vastavalt kehtestatud korrale ning on kohustatud ettevõtjat teavitama talle antavast vähese tähtsusega abist.
- 6.8.6.** EAS peab abi andmist käsitlevaid andmeid säilitama 10 aastat alates toetuskeemi alusel viimase abi andmise päevast.

6.9. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 6.9.1.** Toetuse maksete tegemisel lähtutakse STS2014-2020 §-dest 28 ja 29, ühendmääruse §-dest 13–15 ning käesolevas käskkirjas sätestatud maksete tegemise täpsustavatest tingimustest ja korrast.
- 6.9.2.** Elluviija esitab maksetaotluse struktuuritoetuse registri kaudu või registri väliselt rakendusüksuse väljatöötatud vormil.
- 6.9.3.** Toetust makstakse ühendmääruse § 14 lõike 1 punkti 1 ja § 15 lõike 4 alusel.
- 6.9.4.** Välisabi sildfinantseerimist kulude eest maksmiseks kasutatakse vastavalt rahandusministri 10. septembri 2014 .a määruses nr 30 „Kassalise teenindamise eeskiri“ sätestatule.
- 6.9.5.** Maksetaotluse menetlemine toimub vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollsüsteemide kirjelduse alusel väljatöötatud protseduuridele.

7. FINANTSKORREKTSIOONID

- 7.1.** Finantskorrektsiooni otsuseid teeb EAS kui rakendusüksus, välja arvatud, kui STS2014-2020 § 12 lõike 1 alusel antava korraldusega on finantskorrektsiooni otsuse tegemise pädevus antud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile. Finantskorrektsiooni otsus tehakse vastavalt STS2014–2020 §-dele 45–47 ja ühendmääruse §-dele 21–23.
- 7.2.** Toetuse tagasimaksmine toimub vastavalt STS2014–2020 §-dele 48–49.

8. TOETUSE ANDMISE TINGIMUSTE MUUTMINE

- 8.1.** Rakendusasutusel on õigus muuta toetuse andmise tingimusi, tuginedes seireteabele (punktis 6.7. käsitletu), rakendusüksuse või elluviija ettepanekutele, või kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik meetme tegevuste edukaks elluviimiseks.
- 8.2.** Kui toetuskeemi eelarvet tegevuste lõikes on vaja muuta suuremas ulatuses kui 15% toetuskeemi kogueelarvest, muudab rakendusasutus käesolevat käskkirja. Toetuskeemi eelarvet ei või muuta tihemini kui iga kuue kuu tagant.
- 8.3.** Toetuse andmise tingimuste muutmiseks vormistatakse käskkirja muudatus ja vajadusel muudetakse halduslepingut.

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa Oviir
ettevõtlusminister